



## Ympäristön turmeleminen: käytännön tapauksia

Mutku-päivät 2010



## Ympäristöviranomaisen rikosasiassa

- Valvontaviranomaisen velvollisuus tehdä tutkintapyyntöjä
- Toimiminen asiantuntijana, virka-apu poliisille
- Asianomistaja (YSL, vesilaki)/todistaja oikeudenkäynnissä
- ☐ Myös muut ympäristöalan asiantuntijat voivat toimia asiantuntijoina, esim. poliisin, ympäristöviranomaisen, haitankärsijän tai epäillyn toimeksiannosta



## Ympäristönsuojelulain 94 §

- Valvontaviranomaisen tulee tehdä ilmoitus 116 §:ssä tarkoitettusta teosta tai laiminlyönnistä poliisille esitutkintaa varten.
- Ilmoitus saadaan kuitenkin jättää tekemättä, jos tekoa on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleisen edun ole katsottava vaativan syytteen nostamista
- Vesilaissa vastaava säännös



## Ympäristönsuojelulain 116 §

- Viittaus rikoslain 48 lukuun, ympäristön turmelemisrikokset
  - Esim. ympäristörikkomus, RL 48:3 §, 3 mom., ympäristöluvan hakemisen laiminlyönti
  - muu ympäristönsuojelulain rikkominen



## Esim. ympäristön turmeleminen RL 48:1§

- Joka saattaa, päästää tai jättää ympäristöön esineen, ainetta, säteilyä
- esim. lain taikka yleisen tai yksittäistapausta kokevan määräyksen vastaisesti tai ilman lupaa
- siten, että **teko on omiaan aiheuttamaan** ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle (abstrakti vaara)



## Tunnusmerkistötekijät

- **1. JOKA = vastuun kohdentuminen / kuka?**
- **2. SAATTAAN, PÄÄSTÄÄ.... = fyysinen tapahtumainkulku / mitä on tapahtunut?**
- **3. TAHALLAAN TAI TÖRKEÄSTÄ HUOLIMATTOMUUDESTA = tietoisuus / miten olisi pitänyt menetellä?**



## ...Jatkoa

- **4. LAIN, SÄÄNNÖSTEN, MÄÄRÄYKSEN, LUPAEHDON VASTAISESTI TAI ILMAN LUPAA = menettelyä koskevat säännökset ja luvat**
- **5. OMIAAN AIHEUTTAMAAN YMPÄRISTÖN PILAANTUMISTA JNE. = seuraus / vaikutukset / mitä olisi voinut tapahtua?**



## YSL:n rikkominen YSL 116 § 2 mom.

- YSL:ssä säädetyn ilmoituksen tekemisen laiminlyönti
- YSL:n nojalla annetun viranomaismääräyksen laiminlyönti tai toimiminen vastoin viranomaiselle annettua ilmoitusta
- Maaperän/pohjaveden pilaamiskielto 7-8 §
- Maaperän/pohjaveden puhd.velv. rikkominen 75 §



## ...Jatkoa

- Pilaantunutta aluetta koskevan selontekovelvollisuuden rikkominen luovutustilanteessa, 104 §
- Ilmoitusvelvollisuuden rikkominen, 76 §:n maaperän ja pohjaveden pilaantumisvaaratapaukset



## Lisää säännöksiä

- Vesilaissa, jätelaissa, maa-aineslaissa, luonnonsuojelulaissa yms. viittaukset rikoslain säännöksiin ja ”omat” rangaistussäännökset ”vähäisempiin” rikkomistilanteisiin